

Högskolan
Kristianstad

Språk utveckling – döva barn och barn med hörselnedsättning

Carin Roos

Wibeldagen, SPAF, 180425

1. Ideologisk/teoretisk grund för språkande
2. Förutsättningar för språkande
3. Språkande – språkutveckling

Psykosocial, sociokulturell syn på språkutveckling

Vygotskij:

Interpsykologisk/personell

Intrapsykologiskt/personell

Tomasello:

Individual, social and cultural

Mecicinsk/biologisk modell

Chomsky:

Språklig förmåga är medfödd

Den triggas igång av mötet med
människor som språkar

Wittgenstein

Mitt språks gränser betyder min världs gränser.

(s. 101, Tractatus logico-philosophicus, 1992)

Föreställningar om...

Tänkande som språk
och
Specifikt TAL-språk

25 bokstäver

(Frank Smith, 1971)

JAKWHYLFAXETAPÅKEBÄÖWZMGJ

JAKWHYLFAXETAPÅKEBÄÖWZMGJ

NYSA RASERI HÄSTAR ASK PERSON

NYSA RASERI HÄSTAR ASK PERSON

MÅNGA FÅGLAR FLYTTAR VARJE ÅR

MÅNGA FÅGLAR FLYTTAR VARJE ÅR

BOXRAM I STÅL MED DUBBEL VAGGA

BOXRAM I STÅL MED DUBBEL VAGGA

THE TEACHER TELLS ME WHAT TO DO

THE TEACHER TELLS ME WHAT TO DO

THE TEACHER TELLS ME WHAT TO DO
DEN LÄRAREN SÄGER MIG VAD ATT GÖRA

Fullständig konsensus om:

Språk som grund för all utveckling

Språkande behöver starta tidigt redan innan 6 månaders ålder.

Tillgänglig interaktion

Tillgänglig interaktion – De språk som tillgängliggörs är det barn har att utgå från

” Translanguaging ... the process by which a human brain is capable of accessing two or more linguistic data bases in order to formulate a tapestry of words in various languages (all bound by the rules of English grammar) **in the formation of a thought.** ” (Garcia, 2015)

Dvs att utveckla ett metalingvistiskt och ett metakognitivt tänkande!

Inte att förväxla med code-blending, code-switching

Grunden för att kunna utveckla språk är
mentaliseringsförmåga och förmåga till
intersubjektivitet

Mentaliseringsförmåga

Förmågan att uttrycka och förstå andras intentioner och föreställningar,

och

att agera utifrån det

Intersubjektivitet

Intersubjektivitet innebär

Känsla av

- delat engagemang
- delad uppmärksamhet
- delad erfarenhet

Maternal-Mind-Mindedness, MMM (Elisabeth Meins, 1997)

När föräldrar förundras och tror på sina barns mentala kapacitet talar de också till dem på ett visst sätt.

Mentaliseringsförmåga och Theory of Mind

- Start: hörande barn till hörande föräldrar har inte någon försening om barnet lever i en bra miljö
- Barn inom autismspektrumtillstånd
- Barn med Cerebral Pares
- Döva barn till hörande föräldrar
- Döva barn till döva föräldrar

- **Orsak A** Föräldrar sätter etiketter på barns inre mentala upplevelser vilket utvecklar mentaliseringsförmåga:
 - Jag tror du ...
 - Du vill...
 - Nu tror du att jag ...
 - Du tycker inte om ...
 - Du tänker på ...
- **Orsak B** Föräldrar gör detta redan under barnens första 6 månader
- **Orsak C** Barnen är mycket mer kompetenta språkligt än vi hittills trott.

Den grundläggande slutsatsen

Intersubjektivitet,

... är nödvändigt för utveckling av mentaliseringsförmåga,
som är nödvändigt för språklig utveckling,
som är nödvändigt för lärande.

Så det är egentligen inte språkandet i sig som är
grunden utan

Föräldrars intersubjektiva möte med barnet
och
deras förmåga att tänka sig in i barnets tänkande

Dvs föräldrars egen mentaliseringsförmåga!

Detta sker på det/de språk som familjer ger status

Modalitet har ingen betydelse

Alla språk sätter spår i hjärnan som kommande
språkutveckling sedan bygger på - oavsett
modalitet (Kulh, 2010, 2011)

Den viktigaste förutsättningen för att lärande ska kunna ske är

TILLGÄNGLIG KOMMUNIKATION

Vad vet vi specifikt om barn med hörselnedsättning?

Få studier ("the forgotten children", Davis m.fl., 1986)

Försening av vokabulär men inte känslighet för emotionella uttryck vid 4-årsålder (Laugen m fl, 2017)

Försenat talspråk trots tidig intervention efter hearing screening (Tomblin m.fl., 2015)

Vad vet vi specifikt om barn med hörselnedsättning?

Flera studier visar att grad av hörselnedsättning spelar roll – till fördel för de med medel-grav! (se Dirks mfl., 2017, Moeller, 2007)

Föräldrars förmåga att möta barns interaktionsinitiativ har betydelse för språkutveckling (Moeller & Tomblin, 2015)

... och specifikt om döva barn?

Flera studier visar att många CI-bärare har försenad talspråksutveckling (se Humphries m.fl 2017; Lund, 2016)

Talspråk med tecken gynnar talspråk och allmänt språkutveckling (se Davidson m.fl., 2014; Giezen m.fl., 2014; Hassanzadeh, 2012; Humphries, m.fl., 2017)

... och specifikt om döva barn?

Tidigt språk avgörande för hjärnans organisering av språkförståelse - fungerar oavsett modalitet (Lyness m.fl., 2013; Skotara m.fl., 2012)

... och både visuell och auditiv input stör inte varandra (Lyness, m.fl., 2013)

Stor risk för språkdeprivation om mycket tidig input saknas (Lyness, m.fl., 2013)

Så vad kan vi lära av detta?

- Visuellt orienterat samspel (Roos, Cramér-Wolrath & Falkman, 2015)

1. Barn förstår mer än vad föräldrar tror – om barnet får möjlighet
2. Barn registrerar också det som händer i sitt perifera synfält
3. Vi kan visa på döva föräldrars visuella strategier för samspel för att stödja hörande föräldrar
4. Vi kan förutsätta att barnet är med och vill samspela
5. Döva barn i teckenspråkiga familjer – första tecken vid 6-8 månader

Oklarheter?
Hör GÄRNA av dig!

För kontakt:
carin.roos@kau.se

Referenser

- Davidson, K., Lillo-Martin, D., & Chen Pichler, D. (2014). Spoken english language development among native signing children with cochlear implants. *Journal of Deaf Studie and Deaf Education*, 19(2) 238-250.
- Davis, J.M., Elfenbein, J., Schum, R., & Bentler, R.A. (1986). Effects o mild and moderate hearing impairments on language, educational, and psychosocial behavior of children. *Journal of Speech and Hearing Disorders*, 51, 53-62. Doi:10.1093/deafed/enp024
- Dirks, E., Ketelaar, L., van der Zee, R., Netten, A.P., Frijns, J.H.M., & Rieffe, C. (2017). Concerns for others: A study on empathy in toddlers with moderate hearing loss. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 22, 178-186. Doi:10.1093/deafed/enw076
- Ang debatt om Geers et al. artikel <http://pediatrics.aappublications.org/content/early/2017/06/08/peds.2017-1287>
- Giezen, M.R., Baker, A. E., & Escudero, P. (2014). Relationships between spoken word and sign processing in children with cochlear implants. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 19(1) 107-125.
- Hassanzadeh, S. (2012). Outcomes of cochlear implantation in deaf children of deaf parents: comparative study. *The Journal of Laryngology and Otology*, 126(10), s. 989-994.
- Humphries, T., Kushalnagar, P., Mathur, G., Napoli, D.J., Padden, C., Rathmann, C., & Smith, S. (2017). Discourses of prejudice in the professions: The case of sign language. Open-Access *Journal of Medical Ethics*, 0, 1-5. Doi: 10.1136/mediethics-2015-103242.
- Kuhl, P.K. (2010). Brain Mechanisms in Early Language Acquisition. *Neuron*, 67, 713-727.
- Kuhl, P.K. (2011). Brain Mechanisms Underlying the Critical Period for Language: Linking Theory and Practice. *Human Neuroplasticity and Education*. Pontifical Academy of Sciences, Scripta Varia 117, Vatican City 2011. www.pas.va/content/dam/accademia/pdf/sv117/sv117-kuhl.pdf
- Laugen, N.J., Jacobsen, K.H., Rieffe, C., & Wichstrøm, L. (2017). Emotion understanding in preschool children with mild-to-severe hearing loss. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 22, 155-163. Doi:10.1093/deafed/enw069
- Loots, G., & Devisé, I. (2003). An intersubjective developmental perspective on interactions between deaf and hearing moth- ers and their deaf infants. *American Annals of the Deaf*, 148, 295–307. Doi:10.1353/aad.2003.0028

- Loots, G., Devisé, I., & Jacquet, W. (2005). The impact of visual communication on the intersubjective development of early parent-child interaction with 18- to 24-month-old deaf toddlers. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, Doi:10, 357–375. doi:10.1093/deafed/eni036
- Lund, E. (2016). Vocabulary knowledge of children with cochlear implants: A meta-analysis. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 21(2), 107-121.
- Lyness, C.R., Woll, B., Campbell, R., & Cardin, V. (2013). How does visual language affect crossmodal plasticity and cochlear implants success? *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 37(2013), 2621-2630.
- Meins, E. (1997). *Security of attachment and the social development of cognition*. Hove: Lawrence Erlbaum.
- Moeller, M.P. (2007). Current state of knowledge: Psychosocial development in children with hearing impairment. *Ear and Hearing*, 28, 729-739. Doi: 10.1097/AUD.0b013e318157f033
- Moeller, M.P., & Tomblin, J.B. (2015). An introduction to the outcomes of children with hearing loss study. *Ear and Hearing*, 36, 4-13. Doi:10.1097/AUD.0000000000000210
- Rinaldo & Caselli, (2014)
- Roos, C., Cramér-Wolrath, E., & Falkman, K. (2016). Intersubjective interaction between Deaf parents with their Deaf infants during the infant's first 18 months. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 21(1), 11-22. Doi:10.1093/deafed/env034
- Roos, C., & Falkman, K. W. (2015). *Children's and parents' visual-tactile behaviours for getting and sustaining attention in deaf families with deaf infants- 0-18 months*. Paper presented at the 22nd International Congress on the Education of the Deaf, 6-9 July, Athens Greece. Published in proceedings book.
- Skotara, N., Salden, M., Kügow, M., Hänel-Faulhaber, B., & Röder, B. (2012). The influence of language deprivation in early childhood on L2 processing: An ERP comparison of deaf native signers and deaf signers with a delayed language acquisition. *BMC Neuroscience* 13:44, s. 1471-2202. <http://www.biomedcentral.com/1471-2202/13/44>
- Smith, F. (1971). *Understanding reading*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Tomblin, J.B., Harrison, M., Ambrose, S.E., Walker, E.A., Olesen, J.J. & Moeller, M.P. (2015). Language outcomes in young children with mild to severe hearing loss. *Ear and Hearing*, 36, 76-91. Doi:10.1097/AUD.0000000000000219
- Det jag skrivit kan man hitta på min hemsida: www.pinpo.se